

- Programarea articulatorului;
- Analiza funcțională a mișcărilor mandibulare
- Diagnosticul documentat al stărilor disfuncționale ale ATM
- Planificarea tratamentului
- Analiza traseelor condiliene: Identificarea pacienților cu risc crescut de disfuncții ocluzale
- Documentare și comunicare:
- Asigurarea calității tratamentului stomatologic
- Prefigurarea tratamentului
- Controlul etapelor de tratament
- Controlul evoluției post-terapeutice
- Evitarea iatrogeniei
- Aplicabilitate imediată în practica curentă, sistemul fiind ușor de înțeles, de utilizat și de integrat în programele educaționale și de cercetare.

Coroborarea dintre performanță, precizie și factor uman se realizează prin îmbinarea armonioasă a metodelor moderne de simulare în medicina dentară cu rigoarea incontestabilă a practicii medicale contemporane, guvernată de principii exigente.

BIBLIOGRAFIE:

1. Forna N., Oral Rehabilitation between Reality and Paradigm, Revista medico-chirurgicală, 2008 (Aprilie-Iunie) Vol 112, Nr.2
2. Forna N. Evaluarea Stării de Sanatate Afectate prin Edentatie, Editura Demiurg, 2007
3. Forna N. Tratat de Protetică Dentară, Editura "Gr.T.Popa", 2008.
4. Imai Y, Sato T, Mori S, Okamoto M. A histomorphometric analysis of bone dynamics in denture supporting tissue under continuous pressure. J Oral Rehab, 2002; 29: 7279.
5. Owall B, Budtz-Jørgensen E, et al, Removable partial denture design: A need to focus on hygienic principles? *Int J Prosthodont* 15:371-78, 2002.
6. Patel MB, Bencharit S. A treatment protocol for restoring occlusal vertical dimension using an overlay removable partial denture as an alternative to extensive fixed restorations: a clinical report, *Open Dent J.* 2009 Oct 30;3:213-8. PMID: 19915723 [PubMed - in process]
7. Peterson LJ, et al.; Contemporary Oral & Maxillofacial Surgery, 3rd Edition, 1993.

ROLUL ACREDITĂRII ÎN ASIGURAREA MANAGEMENTULUI CALITĂȚII SERVICIULUI STOMATOLOGIC

**Dumitru Tintiuc, Ion Lupan,
Anatolie Pancenco, Elena
Tintiuc, Maria Cumpănă**

*Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”,
Consiliul Național de
Evaluare și Acreditare
în Sănătate.*

Rezumat

Articolul include rezultatele analizei a 243 de rapoarte privind procesul de evaluare și acreditare a instituțiilor medicale stomatologice cu diferite forme de gestionare. Datele obținute demonstrează faptul că procesul de evaluare și acrediatre este o formă eficientă pentru a realiza modalități privind ameliorarea managementului calității serviciilor medicale stomatologice, acordate populației, direcție prioritară în dezvoltarea sistemului național de sănătate și asigurarea dreptului cetățenilor la asistență stomatologică calitativă.

Summary

THE ROLE OF ACCREDITATION IN ENSURING THE QUALITY MANAGEMENT OF THE DENTAL SERVICE.

The article includes results of the analysis of 243 reports on the evaluation and accreditation of medical-dental institutions with different forms of management. The data obtained demonstrate that the evaluation and accreditation is an effective form to make ways to improve the quality management of the dental health care, given the population, a priority direction in the development of the national health system and in ensuring citizens' right to a qualitative dental care.

Actualitatea temei. Întrebați orice pacient sau cetățean din Republica Moldova, ce își dorește el de la reformele din sistemul ocrotirii sănătății? Fără îndoială veți primi răspunsul — calitate și accesibilitate. Asigurarea calității asistenței medicale este una dintre direcțiile prioritare în dezvoltarea sistemului național de sănătate și a siguranței acestuia. Realizarea acestor deziderate este posibilă doar prin

implementarea planificată a procesului de evaluare și acreditare. Aceasta asigură exercitarea plenară a dreptului cetățenilor la asistența medicală de calitate.

Astăzi una dintre principalele criterii pentru a evalua rezultatele activității de calitate în orice instituție medicală, independent de subordonarea lor departamentală, tipul de proprietate, profilul, genul de activitate și nivelul de îngrijire medicală — este acreditarea. Acreditarea instituțiilor medicale cu diferite forme de gestionare — este o recunoaștere oficială a statusului lor, prezența condițiilor pentru acordarea unui anumit nivel de îngrijire a sănătății, confirmă respectarea criteriilor stabilite și garanții activității profesionale de înaltă calitate. Acreditarea permite evaluarea în dinamică a indicatorilor principali a activității instituțiilor cu diferite forme de gestionare de la calitatea îngrijirilor medicale pînă la sistemul de gestionare a personalului. Scopul acestui proces constă să caute și să realizeze modalități de a ridica și a îmbunătăți calitatea serviciilor acordate populației. În ceea ce privește îmbunătățirea calității serviciilor medicale acordate populației, inclusiv îngrijirea medicală stomatologică, merită atenție experiența managementului calității și istoria formării și dezvoltării sistemului de evaluare și acreditare în sănătate ca cele mai importante căi pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor în sănătate.

În Republica Moldova evaluarea și acreditarea activităților medicale a început prin intermediul CNEAS constituit în anul 2001 pe lângă Ministerul Sănătății. În anul 2001 a fost creat cadrul legislativ al sistemului de evaluare și acreditare a unităților medico-sanitare și farmaceutice în conformitate cu: Legea nr. 522- XV din 18.10.2001 ”Privind evaluarea și acreditarea în sănătate” și Regulamentul CNEAS aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 526 din 29.04.2002 „Cu privire la crearea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate”. Procesul de evaluare și acreditare în sănătate se realizează pe bază de standarde, elaborate și aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, a capacității instituțiilor medico-sanitare indiferent de tipul de proprietate, formă juridică de organizare și subordonarea administrativă de a acorda populației asistența medicală și de a realiza obiectivele prevăzute de Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995, cu modificările efectuate, alte acte legislative și normative în vigoare.

Evaluarea și acreditarea instituțiilor medicale și farmaceutice prezintă un sistem complex de aprecieri din exterior, avînd 3 mari obiective:

- să ofere siguranța populației în legătură cu serviciile acreditate printr-un proces cuprinzător și o decizie corectă;
- să ofere informații corecte despre performanța serviciului acreditat tuturor instituțiilor interesate, inclusiv populației;
- să conțină un proces de stimulare și motivare a organizațiilor și practicienilor în activitatea lor orientată spre satisfacția populației printr-o înaltă calitate a serviciilor prestate.

Obiectivele lucrării privind stabilirea nivelului calității serviciilor acordate de o instituție medicală în procesul de acreditare:

- să anticipeze dacă instituția în cauză va oferi îngrijiri de calitate pe viitor;
- să crească oferta de îngrijiri a instituției;
- să recunoască atît în cadrul instituției, cît și față de populație, că instituția acreditată oferă îngrijiri de sănătate la cel puțin un nivel acceptabil de calitate și că este pe cale de a-și îmbunătăți calitatea.

În Capitolul I, art. 3 p.2 conform Legii Republicii Moldova „Privind evaluarea și acreditarea în sănătate” se stipulează, că „În Republica Moldova au dreptul să desfășoare activitate medico-sanitară și farmaceutică unitățile care au obținut evaluarea și acreditarea și căroro li s-a eliberat certificat de acreditare”.

Capitolul III art. 11 p. 1 al Legii sus nominalizate reglementează că „Unitățile medico-sanitare și farmaceutice de stat și private sînt supuse evaluării și acreditării în mod obligatoriu o dată în cinci ani”.

În procedura de evaluare și acreditare în sănătate figura cheie este pacientul. Ea prevede constatarea faptului că condițiile de securitate, de calitate a îngrijirilor și a tratamentului acordat pacientului sunt luate în considerare și asigurate de către instituția medicală.

Tehnologic evaluarea și acreditarea se efectuează în 3 etape:

1. Inițierea procesului de evaluare și acreditare: CNEAS transmite instituției medicale pachetul de documente necesare pentru a iniția procesul de evaluare și acreditare, inclusiv cererea de evaluare și acreditare, contractul, chestionarul și standardele pentru autoevaluare. Instituția efectuează autoevaluarea și transmite rezultatele ei Consiliului timp de 30 zile.
2. Pregătirea vizitei de evaluare și acreditare: După primirea Raportului de autoevaluare, achitarea taxei fixe stabilite de Guvernul Republicii Moldova, CNEAS organizează grupul de experți care pleacă în instituția nominalizată pentru evaluarea acredității. Experții sunt specialiști în domeniul medicinei și farmaciei, cu titluri științifice sau categorii de calificare superioară în specialitate. Prin ordinul directorului instituției medicale este numită o persoană din colectiv responsabilă de evaluare și acreditare, care conlucrează cu grupul de experți.
3. Etapa finală: în termenii stabiliți grupul de experți prezintă CNEAS Raportul și propunerea de acreditare sau neacreditare.

Decizia finală este luată de Consiliu.

Rezultatele acreditării sunt comunicate instituției medicale în scris. În cazul deciziei pozitive instituția primește certificatul de acreditare și scrisoarea de însoțire în termen de 15 zile. În alte cazuri sunt date recomandări și un termen pentru realizarea lor. Dacă instituția medicală nu este de acord cu rezultatele eva-

luării, ea are dreptul să conteste timp de 5 zile Hotărârea Consiliului. O dată în an CNEAS monitorizează instituțiile medicale acreditate.

Sistemul de evaluare și acreditare a serviciului stomatologic cu diferite forme de gestionare și tipuri de proprietate este un mecanism eficient de management al calității de îngrijire dentară și dezvoltarea întregului serviciu medical stomatologic. Sistemul de evaluare și acreditare în stomatologie, actualmente se poate de evidențiat în următoarele obiective strategice:

- a) evaluarea și acreditarea ca bază pentru licențierea instituțiilor private de profil stomatologic;
- b) evaluarea și acreditarea ca bază pentru asigurarea managementului calității serviciilor medicale stomatologice;
- c) evaluarea și acreditarea ca bază pentru gestionarea serviciului de profil stomatologic.
- d) consolidarea verticalității serviciilor manageriale prin utilizarea cerințelor unificate standardizate;
- e) implementarea în instituțiile medicale a tehnologiilor moderne prin respectarea cerințelor conform standardelor elaborate;

Evaluarea și acreditarea managementului calității serviciilor medicale stomatologice include proceduri specifice privitor la standardizarea și expertiza calității, care implică monitorizarea standardelor profesionale. În acest caz trebuie să fie utilizate alte norme care reglementează nu condiții pentru îngrijiri de calitate, dar tehnologia intervenției stomatologice, bazată pe protocoale înregistrărilor a pacienților (principiu medicinei bazate pe dovezi).

Realizarea procesului de evaluare și acreditare a serviciului stomatologic a stimulat dezvoltarea performanțelor în acordarea asistenței medicale stomatologice populației, implementarea în practica cotidiană a tehnologiilor avansate, renovarea bazei tehnico-materiale, ridicarea potențialului resurselor umane. Printre toate tipurile (genuri) de activitate medicală care necesită evaluarea și acreditarea, serviciului stomatologic îi revine unul din locurile lider. În Republica Moldova din structura totală a instituțiilor medico-sanitare cu diferite forme de gestionare, cota serviciilor stomatologice depășește 61 %.

În ultimii ani a existat o creștere semnificativă a numărului de structuri stomatologice private. Rezultatele acreditării ne demonstrează că ele nu întotdeauna corespund cerințelor prevăzute și aprobate de către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova: unele sunt adăpostite în incinte adecvate, uneori nu corespund cerințelor sanitaro-igienice, adesea se folosește echipament învechit, nu se respectă cerințele uniforme a managementului calității întocmirii actului medical. În multe instituții private se introduc fișele medicale a bolnavului stomatologic și alte formulare elaborate de sinestătător. Acestea și multe alte neajunsuri, în desfășurarea evaluării și acreditării sunt o consecință a lipsei de recomandări metodice unificate pe un astfel de subiect important.

Material și metode.

Analiza efectuată, precum și sinteza informației acumulate s-a desfășurat în baza cercetării a 243 de rapoarte de evaluare a structurilor medicale stomatologice în perioada anilor 2009—2011. Concomitent cu metodele statistice de asemenea s-au utilizat și metode general-științifice ca descrierea și generalizarea fenomenelor.

Rezultate obținute și discuții.

Conform Registrului de licențiere, la situația din 31 decembrie 2011, au fost înregistrați 564 titulari pentru „Acordarea asistenței medicale de către instituții medico-sanitare private”. Din numărul total al titularilor de licență, pentru genul „Acordarea asistenței medicale de către instituții medico-sanitare private” cea mai mare parte revine segmentului „Acordarea asistenței medicale stomatologice” — 346 titulari (61,3 %).

Standardele de bază de evaluare și acreditare pentru secțiile, cabinetele stomatologice cuprind un ansamblu de acte legislative și normative care reglementează calitatea serviciilor, sunt grupate pe capitole și care cuprind:

CAPITOLUL I. Drepturile și responsabilitățile pacientului Se știe că la baza activității oricărei instituții medicale stomatologice se află munca depusă de medicii stomatologi. Aceștia interacționând cu pacienții adună informații despre ei și starea sănătății lor, stabilesc și formulează diagnosticul, elaborează planul de tratament etc.. Toate acestea constituie o condiție principală a sistemului de administrare a calității serviciilor de asistență medicală stomatologică și de reabilitare, a verigii lui de bază. De asemenea pacientul nemijlocit trebuie să fie informat despre drepturile și responsabilitățile sale. Informația privitor la amplasarea administrației, subdiviziunilor secției, cabinetelor stomatologice, programul de activitate a instituției, orele de primire a personalului administrativ, medicilor stomatologi, precum și informația ce ține de actele legislative naționale și tratatele internaționale ce reglementează activitatea fiecărui colaborator și cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului necesită să fie afișate într-un loc vizibil și accesibil pentru pacienți și vizitatori. Noi recomandăm, ca toate aceste materiale să fie afișate în holul de intrare a subdiviziunii, pe lângă registratură, unde ea există și activează administratorul de serviciu. Administratorul necesită să cunoască și să dispună de informația organizării activității instituției, programului pentru a consulta pacientul. Obligator, pe lângă registratură să fie informația orelor de primire a administrației instituției și organelor ierarhic superioare. Toți colaboratorii specialiști medicali, care nemijlocit se ocupă de îngrijirea pacienților pe toată perioada aflării lor în instituție poartă ecusoane cu specificarea numelui, specialității și funcției respective. Serviciile medicale stomatologice neapărat trebuie prestate în baza consimțământului informat, după ce pacientului într-un limbaj explicit, respectuos și în formă accesibilă i se explică informația cu privire la scopul, natura, metodele

intervenției medicale stomatologice (actul medical), riscul potențial și posibilele consecințe medico-sanitare, psihologice și economice, inclusiv în rezultatul refuzului tratamentului, precum și variantele alternative existente. Consimțământul pacientului la orice prestație medicală trebuie de perfectat prin înscrierea respectivă în fișa medicală a acestuia cu semnarea obligatorie de către pacient sau reprezentantul legal și medicul curant. Toată informația despre starea sănătății pacientului, procesul de diagnostic, tratament stomatologic și pronostic, precum și alte date ce au un caracter personal necesită păstrare confidențial. Informația cu privire la modul de depunere de către pacient a petițiilor și sugestiilor să fie afișată într-un loc accesibil pentru publicul larg — la registratură. „Registrul de reclamații” să fie numerotat, sigilat și aprobat de instanțele publice locale. Pacientul să aibă posibilitate de a comunica cu persoanele solicitate de el prin contact personal sau telefon.

În principiu, la acest capitol, fiecare specialist necesită să se conducă de ordinul Ministerului Sănătății Republica Moldova nr. 303 din 06 mai 2010 „Cu privire la asigurarea accesului la informația privind propriile date medicale și lista intervențiilor medicale care necesită perfecționarea acordului informat”.

Prin urmare, rezultatele analizei demonstrează că majoritatea instituțiilor medicale stomatologice respectă drepturile pacienților, accesibilitatea, opțiunea, consimțământul, confidențialitatea, intimitatea, demnitatea, opinia, securitatea, comunicarea și soluționarea plîngerilor etc., corespunde standardelor aprobate la capitolul I Drepturile și responsabilitățile pacientului de CNEAS (6318 puncte din 8019 puncte posibile sau 78,8 %).

Capitolul II. Practici instituționale. În cadrul fiecărei clinici, secție, cabinet stomatologic indiferent de forma de proprietate, obligatoriu se cere prezența:

1. Statut sau Regulament întocmit conform actelor normative în vigoare;
2. Organiograma, care indică clar structura ierarhică și subdiviziunile, persoanele responsabile de activitatea subdiviziunilor și informația de contact;
3. Plan de dezvoltare strategică pe cel puțin 5 ani;
4. Plan de management al riscurilor, care să fie bazat pe analiza sistematică a riscurilor pentru pacient, personal, proprietatea sa și mediul înconjurător;
5. Plan de control al calității serviciilor prestate.

Personalul trebuie să cunoască prevederile acestor planuri. Rezultatele studierii a 243 de Rapoarte ne demonstrează faptul că de regulă în majoritatea instituțiilor stomatologice aceste planuri poartă un caracter formal. Rezultatele implementării planului de referință sunt evaluate și documentate parțial sau deloc. În privința asigurării și supravegherii controlului infecțiilor nosocomiale — în primul rînd necesită să le cunoaștem și să fie în instituție acte normative

prin care sunt reglementate măsurile de prevenire și control în infecțiile nosocomiale și anume:

- La 29.06.2007 Colegiul MS a aprobat Conceptul “Cu privire la supravegherea și controlul infecțiilor nosocomiale în cadrul instituțiilor medico-sanitare din Republica Moldova;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 51 din 16.02.2009 “Cu privire la supravegherea și controlul infecțiilor nosocomiale (Ghidul de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale);
- Instrucțiunea metodică a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 06-4/777 din 24.05.1991 “Despre organizarea regimului sanitaro-antiepidemic și dezinfectarea instrumentarului medical în policlinici și cabinete stomatologice”;
- Reguli sanitare nr. 2956a-83 “Cerințe privind funcționarea, dotarea și amenajarea instituțiilor medicale de profil stomatologic”;
- Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 264 din 31.09.1998 “Despre intensificarea activităților de combatere a hepatitelor virale B, C și D în Republica Moldova”;
- Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.314 din 31.07.2007 “Cu privire la Regulile de examinare și supraveghere medicală pentru depistarea contaminării cu virusul imunodeficienței umane (maladia SIDA)”;
- Instrucțiunea nr. 15 “Cu privire la măsurile de prevenire a infectării cu virusul imunodeficienței umane (HIV) în caz de expunere profesională accidentală a lucrătorilor medicali”;
- Hotărîrea Ministerului Sănătății nr. 18 din 04.09.2006 “Despre aprobarea și implementarea Instrucțiunii cu privire la prevenirea infecției HIV/SIDA intraspitalicească în practica medicală”;
- Standardul de ramură 42.21.2-85 “Metode, mijloace, regime de dezinfecție și sterilizare a articolelor medicale”;
- Regulamentul privind gestionarea deșeurilor medicale nr. 06.8.3.45 din 10.12.2001.

În baza acestor acte normative și în conformitate cu punctul 6. 5 din Particularitățile de organizare a controlului infecțiilor în serviciul stomatologic “Ghid de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale” în fiecare instituție medicală trebuie să existe un Program de măsuri de combatere și profilaxie a infecțiilor nosocomiale aprobate prin ordinul intern al instituției, care prevede persoanele responsabile pentru realizarea lui.

Prin urmare, cele relatate permit de a concluda că majoritatea instituțiilor medicale stomatologice din Republica Moldova corespund standardelor CNEAS aprobate. La capitolul II *Practici instituționale*, instituțiile medicale stomatologice au acumulat 14580 puncte din 15795 puncte posibile (92,3 %).

Capitolul III. Profilaxia, diagnosticul și tratamentul în cadrul instituției. Datele prezentate în

rapoartele de evaluare permit de a concluziona că clinicile, secțiile, cabinetele stomatologice din Republica Moldova integral prestează servicii medicale de nivel adecvat. În majoritatea instituțiilor fiecare vizită la medicul stomatolog este fixată în fișa medicală a bolnavului stomatologic (F- 043/e) și în completarea documentației medicale este utilizată Clasificarea Internațională a Maladiilor (CIM), revizia X a Organizației Mondiale a Sănătății. În cadrul multor instituții există și se aplică protocoale clinice și standardele clinico-economice individuale de profilaxie, diagnostic și tratament, personalul medical cunoaște și contribuie la perfecționarea lor. Vigilența oncologică și cazuri de depistare a maladiilor oncologice — cazuri de depistare tardivă a maladiilor oncologice nu se depistează. Dar considerăm că situația la acest standard a devenit alarmantă. În această ordine de idei, de menționat faptul că conform datelor statistice pe parcursul ultimilor ani, neoformațiunile maligne ale regiunii cap-gît în Republica Moldova s-a plasat pe primul loc în structura maladiilor canceroase și constituie 18,7 — 19,0%. Cea mai înaltă incidență de 6 — 7 %, cu o creștere continuă a morbidității a înregistrat cancerul organelor cavității bucale. Anual se iau la evidență 217 — 258 bolnavi. În 96,5 % cazuri se stabilește diagnoza de “carcinoma spinocelulară”. În declanșarea acestor tumori trauma cronică dentară joacă rolul cel mai important. Prin urmare, rămîne foarte actuală problema diagnosticului precoce al stărilor precanceroase, fapt ce ține anume de specificul activității medicilor stomatologi.

Seturile necesare pentru acordarea primului ajutor în caz de urgențe medicale și AntiSida vă recomandăm să fie prezente și completate în toate cabinetele stomatologice, conform cerințelor ord. Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 85 din 30 martie 2009 și ord. Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 209 din 01 aprilie 2010 “Cu privire la aprobarea Protocolului Clinic standardizat pentru medicii de familie “Șocul Anafilactic” și instrucțiunea nr. 18 din 04 septembrie 2006 a medicului șef sanitar de stat “Cu privire la prevenirea infecției HIV/SIDA intraspitalicească în practica medicală”. Personalul medical trebuie să posede cunoștințe necesare și deprinderi practice în acordarea primului ajutor medical pacienților cu diferite urgențe medicale (șoc anafilactic, colaps, lipotemie etc..) și în caz de expunere la infectare a personalului medical. Astfel, prin ordinul intern pe instituție este obligatoriu de aprobat:

1. Planul de măsuri de ameliorare a asistenței medicale de urgență în instituția dată;
2. Planul de măsuri la prevenirea infecției HIV/SIDA în instituția dată;
3. Lista preparatelor medicamentoase obligatorii pentru dotarea trusei (set Antișoc” în instituția dată;
4. Lista preparatelor medicamentoase și necesarului obligatoriu pentru trusa “AntiSida”.

Deseori medicii stomatologi se confruntă cu problema — unde și cum de păstrat preparatele medica-

mentoase. Noi recomandăm pentru conduită ordinul Ministrului Sănătății Republicii Moldova nr. 28 din 16 ianuarie 2006 “Cu privire la păstrarea medicamentelor, produselor parafarmaceutice și articolelor cu destinație medicală”.

La capitolul III Profilaxia, diagnosticul și tratamentul în cadrul instituțiilor medicale stomatologice din Republica Moldova după datele Rapoartelor de evaluare (243), corespunderea cu standardele CNEAS (alcătuiește 8991 puncte din 10692 puncte posibile) 84,0 %.

Capitolul IV. Managementul resurselor umane.

La acest capitol recomandăm să vă conduceți de:

1. Legea nr. 264 -XVI din 27 octombrie 2005 “Cu privire la exercitarea profesiei de medic”;
2. Codul Muncii al Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 154 — XV din 28 martie 2003;
3. Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 -XVI din 10 iulie 2008;
4. Regulament privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenirea riscurilor profesionale aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 95 din 05 februarie 2009;
5. Ordinul MS RM nr. 75 — p § 1 din 02 iunie 2011 “Cu privire la atestarea medicilor și farmaciștilor”;
6. Ordinul MS RM nr. 58 — p § 1 din 03 mai 2011 “Cu privire la cuantificarea creditelor pentru educația medicală continuă”.

În acordarea ajutorului medical stomatologic, îndubitabil are un rol important calificarea personalului medical, stagiul, vechimea în muncă al medicilor stomatologi și al lucrătorilor medicali cu studii medii speciale, precum și posesia de către ei a categoriilor de calificare, a gradelor și titlurilor științifice. În procesul de evaluare instituția necesită să prezinte următoarele documente pentru fiecare angajat:

- diploma de absolvire a instituției de învățămînt;
- document de absolvire a internaturii sau rezidențiat;
- certificate de perfecționare profesională continuă în domeniul medicinei;
- legitimația de conferirea categoriei de calificare;
- carnet de muncă, etc..

Cele ilucidate în Rapoartele de evaluare (243) permit să conchidem că la capitolul IV Managementul resurselor umane observații mari nu sunt și resursele umane corespund standardelor profesionale.

Corespunderea cu standardele CNEAS (alcătuiește 16038 puncte din 16281 puncte posibile) 98,0 %.

Capitolul V. Baza tehnico-materială și mediul instituției. S-a constatat că mediul în majoritatea instituțiilor medicale stomatologice este liber de riscuri pentru pacienți și personal, este adecvat necesităților pacienților și personalului și corespunde normativelor sanitaro-igienice în vigoare. În cadrul instituțiilor medicale stomatologice există planuri de reacționare

la dezastre și protecție a pacienților, personalului și vizitatorilor, planul de utilizare a deșeurilor medicale și gospodărești, bazat pe normativele în vigoare. Este necesar ca planurile acestea să includă cooperarea cu organe de poliție, serviciul situației excepționale, administrația publică locală și altele. Se recomandă amplasarea serviciului stomatologic acolo, unde, cabinetele de roentghenologie și fizioterapie corespund Normelor și Regulilor de construcție NRS 2.08.02.89 „Blocuri și edificii publice” și să fie coordonate cu CSP teritoriale. Mijloacele biomedicale de măsurare și dozare permanent să fie supuse verificării metrologice conform cerințelor Legii Metrologiei nr. 647 — XIII din 17 noiembrie 1995.

Clinica, secția, cabinetul stomatologic trebuie să fie dotate cu sisteme centralizate sau autonome de alimentare cu apă caldă/rece și canalizare. E necesar ca instituția să dispună de alimentare cu energie electrică, precum și de la un generator electric în cazul situației de avarie. E obligat de a fi înzestrată cu sisteme de ventilare și aer condiționat, cu frecvența aerului de 3 ori într-un ceas în aspirare și de 2 ori în oră cu flux de aer. Conform datelor temperatura și umiditatea în încăperile unde sunt efectuate procedurile de îngrijire medicală stomatologică să corespundă normativelor. Cabinetele cu semnificație epidemiologică să fie dotate cu lămpi bactericide, însoțite de documentația tehnică referitoare la toate datele privind caracteristicile și modul de utilizare, pentru a asigura o acțiune eficientă și lipsită de nocivitate. Toate încăperile trebuie să fie înzestrate și iluminate cu lumină naturală și e necesar să fie dotate cu dispozitive suplimentare de iluminare (lămpi luminescente) pentru activitate în orele de dimineață și seară. Holul e necesar să fie un spațiu nu mai mic de 18 m² și ca la un pacient să revină spațiul aproximativ 0,3 m², tot aici să fie amplasat serviciul de informații, să fie prevăzută garderoba pentru pacienți, vizitatori și angajații instituției. De prevăzut să fie viceu pentru personal și pacienți diferențiate.

Pentru funcționarea ritmică instituțiile medicale stomatologice necesită să fie asigurate 100 % cu tot ce e necesar — instalații, aparataj, instrumentar, mobilier, divers inventar și lenjerie etc.. Cabinetele stomatologice urmează să fie amplasate în încăperi cu înălțimea tavanelor nu mai mic de 3 m. și cu un spațiu de bază 14 m² pentru un fotoliu și câte 7 m² pentru fiecare utilaj sau echipament în cadrul când lipsește utilajul universal. Dacă este dotat cu astfel de utilaj la un fotoliu suplimentar este necesar să revină nu mai puțin de 10 m². La montarea utilajelor moderne, este necesar de respectat instrucțiunile pentru exploatarea lor.

Pentru dezinfectie eficientă, curățirea, sterilizarea instrumentarului medical stomatologic și păstrarea dezinfectanților se atribuie un spațiu special nu mai puțin de 4 încăperi, care comunică între ele. Încrucișarea instrumentarului utilizat și steril nu se admite. În fiecare cabinet de îngrijire medicală stomatologică se amenajează masa sterilă, sau dulap cu instrumente sterile, totodată respectând regulile de igienă conform

ordinelor, instrucțiunilor în vigoare. Numărul de instrumente pentru fiecare medic stomatolog necesită să fie nu mai puțin de 10 seturi.

Prin urmare cele expuse confirmă, că la Capitolul V Baza tehnico-materială și mediul instituției corespunde cu standardele CNEAS (alcătuieste 25029 puncte din 25758 puncte posibile) 97,0 %.

Capitolul VI. Managementul calității întocmirii actului medical. Indiferent de prezența calculatorului în clinică, secție, cabinet stomatologic pentru fiecare pacient este obligatoriu de îndeplinit fișa medicală a bolnavului stomatologic (F-043/e). Fișele medicale stomatologice să fie completate conform cerințelor în vigoare: acuze, anamneza, în special al infecțiilor cronice (hepatite virale B, C, D, portaj HBs Ag, hemofilie, alergii, etc.), starea obiectivă, diagnosticul, planul și tratamentul, recomandările, consimțământul pacientului, etc..

Medicii stomatologi sunt obligați să monitorizeze și documenteze toate formele de evidență statistică prevăzută în medicina stomatologică aprobată prin ordinul MS RM nr. 828 din 31 octombrie 2011 „Cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară”.

După analiza rapoartelor s-a evidențiat că la Capitolul VI Managementul calității întocmirii actului medical corespunderea criteriilor cu standardele CNEAS (alcătuieste 3402 puncte din 3645 puncte posibile) 93,0 %.

Concluzii

În baza celor relatate considerăm că majoritatea clinicilor, secțiilor, cabinetelor stomatologice îndeplinesc cerințele criteriilor CNEAS:

- În rezultatul evaluării Rapoartelor pe parcursul anilor 2009—2011 instituțiile medicale stomatologice au acumulat în mediu 74601 puncte din 80190 puncte posibile ce constituie 93,0%;
- Au primit certificat de acreditare 241 instituții medicale stomatologice;
- Din numărul total (243) două instituții medicale stomatologice nu au fost acreditate.

Bibliografie

- Declarația universală a Dreptului Omului. ONU, 1948. — 83 p.
- Legea Ocrotirii Sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995// Monitorul Oficial al Republicii Moldova . — 1995 — Nr. 34 (55);
- Legea nr. 264 -XVI din 27 octombrie 2005 “Cu privire la exercitarea profesiei de medic” ;
4. Legea nr. 265 -XVI din 27 octombrie 2005 “Cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului”;
- Legea nr. 522- XV din 18.10.2001 ”Privind evaluarea și acreditarea în sănătate”
- Regulamentul CNEAS aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 526 din 29.04.2002 „Cu privire la crearea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate”;
- Tintiuc D., Grosu Iu., Grejdeanu T., și al. Sănătate publică și Management” (manual). Chișinău, 2007, CEP „Medicina”, Tipografia Centrală, p. 662- 669;
- Țîbîrnă Gh., V.Darii., M.Gabunea. Morbiditatea prin tumori maligne ale regiunii oro-maxilo-faciale în Republica Moldova. // Principii și aspecte ale stomatologiei moderne. Chișinău, 2005, p 61-62.